

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 28, 30 en 35 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 juli 2008 betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) compenseert werkgevers van werknemers met een arbeidshandicap en zelfstandigen met een arbeidshandicap voor bijkomende kosten voor de inschakeling, de kosten voor de ondersteuning of het rendementsverlies die te wijten zijn aan de arbeidshandicap. Met dit voorstel vereenvoudigen we een aantal zaken om de werking van de maatregel te optimaliseren.

Deze loonpremie kan ingezet worden bij de doorstroom van doelgroepwerknemers uit de sociale economie naar een tewerkstelling met minder ondersteuning. In dit voorstel schrappen we de voorwaarde bij interne doorstroom dat het niet om de begeleiding van doelgroepwerknemers kan gaan. We maken de VOP ook toegankelijk voor werknemers in reguliere functies bij maatwerkbedrijven die na 1 januari 2015 een arbeidshandicap hebben verworven.

Bij de VOP voor zelfstandigen vereenvoudigen we de toekenning en maken we niet langer een onderscheid tussen zelfstandigen in hoofd- en bijberoep.

Door bij de toekenning van de premies bij nieuwe aanvragen niet langer rekening te houden met een eerdere periode van tewerkstelling, een IBO+ of een doorstroomtraject bij de werkgever vereenvoudigen we de toekenningsprocedure zodat we hen meer zekerheid kunnen bieden over het percentage.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie

Beleidsveld: tewerkstellingsbeleid

De wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van het besluit van de Vlaamse regering van 18 juli 2008 betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap past in de beleidsdoelstelling van een gericht doelgroepenbeleid. Via financiële incentives wil de Vlaamse regering werkgevers aanmoedigen om personen aan te werven die het moeilijker hebben op de arbeidsmarkt en zo hun tewerkstellingskansen ondersteunen. Voor personen met een

arbeidshandicap heeft de Vlaamse regering gekozen voor een loonpremie om de aanwerving en tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap te ondersteunen, als werknemer en als zelfstandige.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2020/149;
- het advies van de inspectie van financiën van 18 mei 2020;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting van XX.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) ondersteunt de aanwerving en tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap en zelfstandigen met een arbeidshandicap. Het gaat om een ondersteuning van bijkomende kosten of rendementsverlies omwille van de arbeidshandicap. Om de werking van deze maatregel te optimaliseren, worden volgende zaken aangepast.

Schrappen voorwaarde bij interne doorstroom & uitbreiden doelgroep bij maatwerkbedrijven

Tot 1/1/2015 waren beschutte werkplaatsen uitgesloten van deze loonpremie voor de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap. Met het invoeren van collectief maatwerk werd het onderscheid tussen sociale werkplaatsen en beschutte werkplaatsen opgeheven en werden maatwerkbedrijven gecreëerd.

Vanaf 1/1/2015 kunnen maatwerkbedrijven gebruik maken van de VOP voor de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap. Het gaat dan om personen die niet als doelgroepwerknemer collectief maatwerk zijn tewerkgesteld, maar om de tewerkstelling van personen in andere functies. De regelgeving specificeert dat het gaat om de aanwerving van personen met een arbeidshandicap vanaf 1/1/2015 en bij doorstroom van een doelgroepwerknemer naar een functie met minder ondersteuning. Bij een doelgroepwerknemer collectief maatwerk stelt VDAB vast dat er nood is aan een loonpremie en begeleiding op de werkvloer. Bij doorstroom heeft VDAB deze ondersteuning (loonpremie en begeleiding) geëvalueerd en vastgesteld dat er niet langer nood is aan een dergelijke ondersteuning. Als voormalig doelgroepwerknemer heeft de persoon een automatisch recht op de VOP bij een aansluitende tewerkstelling.

Bij doorstroom van een doelgroepwerknemer binnen het maatwerkbedrijf naar een functie met minder ondersteuning worden twee voorwaarden geformuleerd om beroep te kunnen doen op de VOP: doorstromen naar een andere functie dan de functie die de persoon als doelgroepwerknemer uitvoerde en het niet uitoefenen van de functie van begeleider in een maatwerkbedrijf. Deze laatste voorwaarde wordt geschrapt. De voorwaarde moest het risico op dubbelfinanciering met een premie voor begeleiders met een arbeidshandicap vermijden. Aangezien deze premie niet langer bestaat, is er geen reden om deze voorwaarde te behouden. De voorwaarden die aan een begeleider in kader van collectief maatwerk worden gesteld, worden niet aangepast. Een doelgroepwerknemer die kan doorgroeien naar de functie van begeleider moet aan deze voorwaarden voldoen om de financiering als begeleider te kunnen ontvangen.

Bij de voorwaarde dat het om een aanwerving van een persoon met een arbeidshandicap na 1/1/2015 gaat, wordt een optie toegevoegd, namelijk dat de werknemer van het maatwerkbedrijf na 1/1/2015 een arbeidshandicap heeft verworven. Een arbeidshandicap is immers steeds minder aangeboren, maar wordt verworven door bv. ziekte of ongevallen. Werknemers die al in dienst waren bij het maatwerkbedrijf in een andere functie dan als doelgroepwerknemer en na 1/1/2015 een

arbeidshandicap hebben verworven komen voortaan ook in aanmerking. Op deze manier wordt de logica voor het toekennen van de VOP aan zelfstandigen doorgetrokken. Werknemers met een arbeidshandicap moeten bij VDAB hun arbeidshandicap en recht op ondersteuning laten vaststellen. De werkgever kan vanaf het kwartaal van de aanvraag beroep doen op de premie, indien aan alle voorwaarden is voldaan. De premie wordt niet retroactief toegekend.

Standaardregeling bij alle nieuwe aanvragen voor de premie

Momenteel houden we bij een nieuwe aanvraag voor de premie rekening met eerdere periodes van tewerkstelling bij de werkgever, de duurtijd van een doorstroomtraject of de duurtijd van een IBO+. De premie begint dan te lopen op een lager percentage dan bij een aanwerving van een persoon die eerder nog niet in dienst was. Wanneer de werkgever de premie aanvraagt bij de aanwerving van een persoon met een arbeidshandicap, bedraagt het bedrag van de premie 40% van het geplafonneerd referteloon gedurende het kwartaal van de aanvraag en de volgende 4 kwartalen, daarna 30% gedurende 4 kwartalen en daarna 20% voor de resterende tijd tot een maximum van 20 kwartalen. Als de werknemer al eerder bij de werkgever tewerkgesteld was, voor de premie werd aangevraagd, wordt hier mee rekening gehouden bij het bepalen van het percentage. Stel dat de werknemer al twee jaar in dienst was, dan zal de premie starten aan 30% gedurende één kwartaal en nadien 20% voor de resterende tijd tot een maximum van 20 kwartalen.

Werknemers die een arbeidshandicap verwerven, door een ziekte of een ongeval, moeten zich echter ook aanpassen aan hun job, ook als ze die taken al langer uitoefenen. In bepaalde gevallen blijven ze misschien wel in dienst bij de werkgever, maar krijgen ze nieuwe of andere taken. Bij de aanvragen tot verhoging van de premie gaat het hoofdzakelijk om werknemers die al langer in dienst zijn en waarvan de premie op een lager percentage begint.

De werkgever kan een gemotiveerde aanvraag tot verhoging indienen bij het departement Werk en Sociale Economie, VDAB evalueert dit ter plekke. Meestal wordt een hoger percentage toegekend, maar dit vraagt een langere doorlooptijd tot de beslissing en houdt ook in dat hogere percentages dan de standaard 40% worden toegekend.

Door het standaard toekennen van de hierboven beschreven regeling van 40-30-20% wordt de zekerheid voor werkgevers verhoogd, bij een aanvraag hebben zij altijd recht op de hierboven beschreven regeling van 40-30-20%. Het departement Werk en Sociale Economie kan sneller een beslissing tot het toekennen van de premie nemen, wat de klantvriendelijkheid van de maatregel verhoogt.

Vereenvoudiging van de toekenningsvoorwaarden bij de VOP voor zelfstandigen

Zelfstandigen in hoofdberoep kunnen de VOP aanvragen vanaf 1 oktober 2008. Voor zelfstandigen in bijberoep is dit mogelijk vanaf 1 juli 2016. Het gebruik van twee data is verwarrend in de communicatie naar de potentiële doelgroep. Door het gebruik van de VOP mogelijk te maken voor alle zelfstandigen (hoofd- en bijberoep) voor personen met een arbeidshandicap die na 1 oktober 2008 zijn zelfstandig geworden of zelfstandigen die na 1 oktober 2008 een arbeidshandicap hebben verworven, wordt de boodschap naar potentieel begunstigden eenvoudiger, waardoor de premie ook meer gericht kan ingezet worden. De premie kan enkel vanaf het kwartaal van de aanvraag toegekend worden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. Aanpassing VOP bij maatwerkbedrijven

In artikel 28 van het besluit van 18 juli 2008 worden de werkgevers die in aanmerking komen voor de VOP en eventuele voorwaarden benoemd. Bij de bepaling over maatwerkbedrijven wordt de voorwaarde dat de werknemer die doorstroomt niet de functie van begeleider van doelgroepwerknemers kan uitvoeren geschrapt. De voorwaarden voor de begeleiding in collectief maatwerk worden niet aangepast. De persoon die als voormalig doelgroepwerknemer de functie van

begeleider uitoefent moet aan dezelfde voorwaarden als een andere begeleider in collectief maatwerk beantwoorden.

We verruimen de doelgroep zodat werkgevers ook de premie kunnen vragen voor werknemers die al in dienst zijn en na 1/1/2015 een arbeidshandicap hebben verworven. De premie wordt toegekend vanaf het kwartaal van de aanvraag, indien aan de andere voorwaarden is voldaan.

Artikel 2. Aanpassing 40-30-20% regeling

In artikel 30 van het besluit van 18 juli 2008 passen we de passage over het bepalen van de percentages voor de berekening van de premie aan. Op deze manier zal bij elke nieuwe premieaanvraag de werkgever over het zelfde percentage kunnen beschikken, we houden met andere woorden geen rekening met eerdere tewerkstelling, IBO+ of een doorstroomtraject bij die werkgever. Wanneer de persoon eerder met de VOP tewerkgesteld was bij die werkgever en de onderbreking minder dan 4 kwartalen duurt, zal de eerder aangevatte periode van de premie verdergezet worden. Als de periode van onderbreking meer dan 4 kwartalen duurt, gaat het om een nieuwe premieaanvraag.

In dit artikel voegen we ook een paragraaf toe om te verduidelijken dat de VOP niet kan gebruikt worden voor de uitbetaling van de verbrekingsvergoeding. De VOP is er om bijkomende kosten op vlak van ondersteuning of productiviteitsverlies omwille van de arbeidshandicap te compenseren. Het is dan ook de bedoeling dat de VOP enkel berekend wordt op prestaties die meegenomen worden in de loonberekening.

Artikel 3. Aanpassing VOP voor zelfstandigen

In artikel 35 van het besluit van 18 juli 2008 beschrijven we de voorwaarden voor het toekennen van de VOP voor zelfstandigen. We passen voortaan één enkele datum toe voor alle zelfstandigen, zowel in hoofd- als in bijberoep waardoor de communicatie naar potentieel begunstigden eenvoudiger wordt. Zij kunnen pas vanaf het kwartaal van de aanvraag de premie toegekend krijgen.

Artikel 4 Inwerkingtreding

We laten de aanpassing van het besluit in werking treden op 1 oktober 2020. Op deze manier houden we rekening met de doorlooptijd van de adviesaanvragen en kunnen de wijzigingen bij de start van een kwartaal inwerking treden. De VOP wordt immers ook op kwartaalbasis uitbetaald.

Artikel 5

Dit artikel hoeft geen verdere toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

We ramen de budgettaire impact van deze wijziging binnen het toegekende budget te kunnen realiseren. Door de wijziging voor zelfstandigen en maatwerkbedrijven wordt de potentiële doelgroep die in aanmerking komt voor de VOP in beperkte mate groter. Door het werken met een standaard 40-30-20% regeling bij nieuwe aanvragen voor de VOP vermijden we echter dat werkgevers voor werknemers die al langer in dienst zijn steeds een verhoogde premie aanvragen. Beide technische aanpassingen compenseren elkaar budgettair.

Het BO 2020-krediet bedraagt 101.315 keuro VAK/VEK exclusief overflow. Het begrotingsartikel van de VOP is JB0-1JDB2CB-WT.

Het advies van Inspectie van Financiën van 18 mei 2020 is gunstig.

Het begrotingsakkoord werd op 20 mei 2020 aangevraagd.

B. ESR-TOETS

Deze wijziging heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Deze wijziging heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Deze wijziging heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen. Zij kunnen als werkgever beroep doen op deze loonpremie.

E. VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit ligt het ontwerp voor aan het advies van de SERV en aan de Raad van State.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende diverse wijzigingen van het besluit van de Vlaamse regering van 18 juli 2008 betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en landbouw:
 - 2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de SERV, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen,
 - 2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,
 - 2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Hilde CREVITS